

POSTANOWIENIE

Dnia 18 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Błaszczyk

w sprawie **T. K. i S. K.** (poprzednio **Z.**)

skazanych z art. 204 § 1 k.k. w zb. z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

w dniu 18 grudnia 2024 r.,

po rozpoznaniu, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,

kasacji, wniesionych przez obrońcę skazanych

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 4 czerwca 2024 r., sygn. akt IV Ka 146/24

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu

z dnia 24 października 2023 r., sygn. akt VI K 1381/22,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadne;

2. obciążyć skazanych kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego w częściach na nich przypadających.

UZASADNIENIE

W dniu 30 grudnia 2022 roku został skierowany do Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu akt oskarżenia przeciwko: **T. K. i S. K. (dawniej Z.)**. Oskarżono ich o to, że:

1. w okresie od stycznia 2021 roku do marca 2021 roku, działając wspólnie i w porozumieniu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej ułatwiali innej osobie, tj. S. B. uprawianie prostytucji poprzez udostępnienie jej wynajmowanego w

tym celu lokalu przy ul. [...] oraz ul. [...]1 w P., umieszczenie ogłoszeń na stronach internetowych, wyszukiwanie i telefoniczne umawianie klientów, oraz czerpali korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez S. B. w taki sposób, że pobierał połowę środków pieniężnych płaconych jej przez klientów za świadczone usługi seksualne, wskutek czego osiągnął korzyść majątkową w kwocie nie niższej niż 35.000 zł, a z popełnienia przestępstwa uczynili sobie stałe źródło dochodu, tj. o przestępstwo z art. 204 § 1 k.k. w zb. z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.;

2. w okresie od lipca 2019 roku do listopada 2021 roku, działając wspólnie i w porozumieniu w celu osiągnięcia korzyści majątkowej ułatwiali innej osobie, tj. S. S. uprawianie prostytucji poprzez udostępnienie jej wynajmowanego w tym celu lokalu przy ul. [...] oraz R. w P., umieszczenie ogłoszeń na stronach internetowych, wyszukiwanie i telefoniczne umawianie klientów, oraz czerpali korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez S. S. w taki sposób, że pobierał połowę środków pieniężnych płaconych jej przez klientów za świadczone usługi seksualne, wskutek czego osiągnęli korzyść majątkową w kwocie nie niższej niż 527.000 zł, a z popełnienia przestępstwa uczynili sobie stałe źródło dochodu, tj. o przestępstwo z art. 204 § 1 k.k. w zb. z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.;
3. w okresie od czerwca 2021 roku do 13 kwietnia 2022 roku działając wspólnie i w porozumieniu z S. Z., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej ułatwiali innej osobie, tj. A. K. uprawianie prostytucji poprzez udostępnienie jej wynajmowanego w tym celu lokalu przy ul. [...] oraz R. w P., umieszczenie ogłoszeń na stronach internetowych, wyszukiwanie i telefoniczne umawianie klientów, oraz czerpali korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez K. A. w taki sposób, że pobierał połowę środków pieniężnych płaconych jej przez klientów za świadczone usługi seksualne, wskutek czego osiągnęli korzyść majątkową w kwocie nie niższej niż 45.000 zł, a z popełnienia przestępstwa uczynili sobie stałe źródło dochodu, tj. o przestępstwo z art. 204 § 1 k.k. w zb. z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k.

S. K. przedstawiono ponadto zarzut, że: od nieustalonego dnia do dnia 13

kwietnia 2022 roku w sklepie D. przy ul. [...]2 w P. wbrew przepisom ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2020.2050 t.j. ze zm.) posiadała żywicę konopną o masie nie mniejszej niż 3,02 g netto, która to substancja w myśl Rozporządzenia Ministra zdrowia z dnia 17 sierpnia 2018 roku w sprawie wykazu substancji psychotropowych, środków odurzających oraz nowych substancji psychoaktywnych należy do środków odurzających, tj. o przestępstwo z art. 62 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Wyrokiem Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 24 października 2023 roku, sygn. akt VI K 1381/22:

1. T. K. został uznany za winnego popełnienia przestępstw z art. 204 § 1 k.k. w zb. z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. dokonanych w sposób opisany w akcie oskarżenia z tą zmianą, iż przyjęto w punkcie II wysokość osiągniętej korzyści majątkowej na kwotę 50.400 złotych i w zarzucie III wysokość osiągniętej korzyści majątkowej na kwotę 16.875 złotych i za to na podstawie art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono mu karę 1 roku pozbawienia wolności,
2. S. K. została uznana za winną popełnienia przestępstw z art. 204 § 1 k.k. w zb. z art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. dokonanych w sposób opisany w akcie oskarżenia z tą zmianą, iż przyjęto w punkcie V wysokość osiągniętej korzyści majątkowej na kwotę 50.400 złotych i w zarzucie VI wysokość osiągniętej korzyści majątkowej na kwotę 16.875 złotych i za to na podstawie art. 204 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzono jej karę 1 roku pozbawienia wolności,
3. oskarżona została uznana za winną popełnienia przestępstwa z art. 62 ust 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii dokonanego w sposób opisany w akcie oskarżenia i za to na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii wymierzono jej karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,
4. Sąd, na podstawie art. 91 § 2 k.k. połączył wobec S. Z. orzeczone kary i wymierzył jej karę łączną 1 roku pozbawienia wolności.
5. Sąd, w oparciu o art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k., warunkowo zawiesił T. K. i

- S. Z. wykonanie kar pozbawienia wolności na okres 3 lat próby,
6. na podstawie art. 72 § 1 pkt 1 k.k. zobowiązał wyżej wymienionych oskarżonych do informowania kuratora o przebiegu okresu próby. Ponadto Sąd, na podstawie art. 73 § 1 k.k. oddał ich na okres próby pod dozór kuratora sądowego,
 7. na podstawie art. 45 § 1 k.k. Sąd orzekł solidarnie od oskarżonych przepadek równowartości korzyści majątkowej osiągniętej z popełnionych przestępstw w wysokości łącznej 102.275 złotych,
 8. na podstawie art. 70 ust. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł od S. Z. nawiązkę na rzecz Monar w Poznaniu w wysokości 800 złotych, a także, w oparciu o treść art. 70 ust. 2 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa przez zniszczenie substancji zabezpieczonych do sprawy.

Sąd Okręgowy w Poznaniu, wyrokiem z dnia 4 czerwca 2024 roku, sygn. akt IV Ka 146/24, zmienił wyrok Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w ten sposób, że:

1. co do czynu przypisanego oskarżonemu T. K. w pkt I Sąd ustalił wysokość osiągniętej korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez S. S. (zarzut z pkt II) na kwotę 67.200 zł, a wysokość osiągniętej korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez A. K. (zarzut z pkt III) na kwotę 33.750 zł,
2. uchylił orzeczenie o karze łącznej z pkt 4 zaskarżonego rozstrzygnięcia i podwyższył oskarżonemu wymiar kary do 1 roku i 6 miesięcy, uchylając orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kar pozbawienia wolności z pkt 5 oraz orzeczenia o środkach probacyjnych i dozorcze z pkt 6 i 7,
3. w pkt 8 podwyższył podlegającą przepadkowi równowartość korzyści majątkowej osiągniętej z popełnionych przestępstw do kwoty 135.950 zł.

W stosunku do oskarżonej S. K. wyrok Sądu Rejonowego Poznań - Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu został zmieniony w ten sposób, że:

1. co do czynu przypisanego oskarżonej w pkt 2 Sąd II instancji ustalił

wysokość osiągniętej korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez S. S. (zarzut z pkt V) na kwotę 67.200 zł, a wysokość osiągniętej korzyści majątkowej z uprawiania prostytucji przez A. K. (zarzut z pkt VI) na kwotę 33.750 zł,

2. w pkt 3 w miejsce rozstrzygnięcia o karze na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii sąd wymierzył oskarżonej karę grzywny w ilości 125 stawek dziennych przy ustaleniu wysokości stawki na 40 złotych- zamiast kary pozbawienia wolności,
3. uchylił orzeczenie o karze łącznej i podwyższył skazanej wymiar kary do 1 roku i 6 miesięcy, uchylając orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności z pkt 5 oraz orzeczenia o środkach probacyjnych i dozorze z pkt 6 i 7,
4. w pkt 8 podwyższył podlegającą przypadkowi równowartość korzyści majątkowej osiągniętej z popełnionych przestępstw do kwoty 135.950 zł.

Od wyroku Sądu odwoławczego kasacje na korzyść T. K. i S. K. wniósł obrońca skazanych.

W wywiedzionych kasacjach obrońca podniósł tożsame zarzuty, a mianowicie:

1. rażącego naruszenia prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. w zw. z art. 5 § 2 k.p.k. poprzez niewłaściwe rozważenie podniesionych w apelacji obrońcy zarzutów tj. dokonania dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego oraz rozstrzygania istniejących w sprawie wątpliwości na niekorzyść skazanych, w tym w szczególności:
 - wobec przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów, która przyjęła cechy dowolnej, poprzez nieuprawnione przyznanie prymatu wiarygodności zeznaniom świadka S. B., przy jednoczesnym daniu wiary zeznaniom pozostałych świadków i wyjaśnieniom skazanych, a które to zeznania świadka S. B. stoją w jawnej sprzeczności z pozostałym materiałem dowodnym i poczynieniu całkowicie dowolnych ustaleń w sprawie;

1. wobec przyjęcia ustaleń całkowicie dowolnych - z naruszeniem zasady swobodnej oceny dowodów - w zakresie wysokości korzyści majątkowej osiągniętych przez skazanych z usług świadczonych przez S. B., nie znajdujących oparcia w materiale dowodowym ujawnionym podczas rozprawy głównej, a opartych na niepotwierdzonych domniemaniach faktycznych i dowodach, których wiarygodność winna budzić wątpliwości;
2. poprzez dokonanie całkowicie dowolnej oceny zebranego materiału dowodowego, pomimo istniejących w sprawie wątpliwości niedających się rozstrzygnąć i na ich podstawie dokonanie ustaleń na niekorzyść skazanych.
3. obraży prawa procesowego, tj. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., przez nienależyte przeprowadzenie kontroli instancyjnej, tj. niewłaściwe rozważenie podniesionego w apelacji prokuratora zarzutu rażącej niewspółmierności kary i dokonanie dowolnej, a nie swobodnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego, co było następstwem dowolnego stwierdzenia, iż wysoka społeczna szkodliwość czynu oraz stopień winy T. K. oraz S. K. przemawiają za wymierzeniem im kary pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia wykonania kary;
4. obraży prawa procesowego, tj. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 53 § 1 i 2 k.k. poprzez nieuwzględnienie postawy oskarżonych w trakcie postępowania oraz okoliczności przemawiających na korzyść skazanych, bez rzetelnego i wyczerpującego powodu;
5. obraży prawa materialnego tj. art. 69 § 1 i 2 k.k., przez niezastosowanie wobec skazanych instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary i wymierzenie im kary bezwzględnej pozbawienia wolności, podczas gdy skazani spełniali wszelkie określone ustawowo przesłanki zastosowania warunkowego zawieszenia wykonania kary.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

W pisemnych odpowiedziach na kasacje Prokurator Rejonowy Poznań -

Wilda w Poznaniu wniósł o ich oddalenie jako oczywiście bezzasadnych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacje okazały się bezzasadne i to w stopniu oczywistym uzasadniającym ich oddalenie na posiedzeniu bez udziału stron. Analiza zarzutów kasacyjnych nie wykazała, by w sprawie miało dojść do rażącego naruszenia prawa w rozumieniu art. 523 § 1 k.p.k., które mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Przypomnieć na wstępie trzeba, że kasacja, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, służy eliminacji prawomocnych orzeczeń sądów, które ze względu na charakter (doniosłość) wadliwości, jaką są obarczone, nie mogą ostać się w obrocie prawnym. Podnoszone w tej skardze zarzuty powinny wskazywać na uchybienia określone w art. 439 k.p.k. lub inne, ale przy tym rażące, naruszenie prawa, do jakiego doszło w postępowaniu odwoławczym, co w konsekwencji mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku sądu drugiej instancji. Przypomnienie to jest istotne z uwagi na zarzuty sformułowane w kasacjach obrońcy.

W odniesieniu do podniesionych zarzutów kasacyjnych stwierdzić trzeba, że okazały się one oczywiście bezzasadne. Autor kasacji zakwestionował w nich sposób kontroli odwoławczej. Lektura uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego wskazuje jednak, że odniesiono się do wszystkich zarzutów apelacji, a sposób ustosunkowania się do tych zarzutów jest prawidłowy, poparty przekonującą argumentacją. Tym samym nie doszło do obrazy art. 433 § 2 k.p.k. ani art. 457 § 3 k.p.k. W obu kasacjach obrońca w istocie prowadzi polemikę z wywodami Sądu odwoławczego odnoszącymi się do dokonanych, prawidłowych ustaleń faktycznych, próbując spowodować ponowną kontrolę odwoławczą. Nie temu służy jednak kasacja. Tak postawione zarzuty w nadzwyczajnych środkach zaskarżenia, które są tożsame w treści, musiały okazać się bezskuteczne.

Wbrew twierdzeniom autora kasacji, pisemne uzasadnienie wyroku instancyjnego nie pozostawia wątpliwości, iż Sąd odwoławczy rozważył wnikliwie wszystkie podniesione w apelacji zarzuty i wnioski oraz szczegółowo, logicznie, bez sprzeczności lub niekonsekwencji umotywowował powody ich nieuwzględnienia, w tym odnosząc się bezpośrednio do argumentacji przywołanej w apelacji. Zawarte w uzasadnieniu orzeczenia wywody nie są ograniczone do aprobaty ocen dokonanych przez Sąd I Instancji, lecz przedstawiają tok rozumowania instancji

odwoławczej w odniesieniu do oceny zgromadzonych dowodów, w tym w szczególności zeznań S. B.. Przywołana w tym zakresie przez Sąd Okręgowy argumentacja znajduje umocowanie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, jest też spójna, logiczna i zgodna z zasadami doświadczenia życiowego.

Jako oczywiście bezzasadne jawią się także podniesione zarzuty naruszenia prawa materialnego, tj. art. 69 § 1 k.k., poprzez niezastosowanie wobec skazanych instytucji warunkowego zawieszenia wykonania kary i wymierzenie im kary bezwzględnej pozbawienia wolności. W doktrynie wskazuje się, że zarzut rażącej obrazy przepisów prawa materialnego może przybierać rozmaite formy. Może zostać skutecznie wywiedziony gdy błędnie zastosowano lub nie zastosowano przepisu prawa materialnego o charakterze obligatoryjnym. Jako obrazę przepisów prawa materialnego należy uznać dokonanie wadliwej oceny przesłanek przypisania odpowiedzialności karnej w zakresie bezprawności czynu, jego karalności, karygodności czy zawinienia. Obraza prawa materialnego może mieć miejsce również w przypadku dokonania błędnej kwalifikacji czynu. Jak słusznie dostrzega prokurator, zarzut podnoszony w treści kasacji odnosi się w istocie do zakwestionowania ustaleń faktycznych w zakresie oceny stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego skazanym, stopnia ich zawinienia i oceny tych okoliczności popełniania przestępstwa które zgodnie z art. 53 k.k. stanowiły podstawę do określenia wysokości orzeczonej kary. Naruszenie art. 53 k.k. wskazującego na dyrektywy wymiaru kary nie może stanowić podstawy zarzutu kasacyjnego albowiem zgodnie z jego treścią „sąd wymierza karę według swojego uznania”. Kwestionowanie przez obrońcę skazanych podwyższenia kary pozbawienia wolności i wyeliminowania przez sąd warunkowego zawieszenia tych kar - w istocie sprowadza się do zarzutu niewspółmierności orzeczonej kary - co również w świetle przepisu art. 523 k.p.k. - stanowi zarzut niedopuszczalny.

Podsumowując powyższe rozważania stwierdzić należy, że kasacja jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia o bardzo rygorystycznych uwarunkowaniach formalnych co do rodzaju i konstrukcji zarzutów kasacyjnych. W żadnym razie nie jest wystarczającym do uwzględnienia kasacji oparcie się przez jej autora na prezentacji własnych ocen materiału dowodowego i własnych wniosków z tych ocen

płynących, bez wykazania uchybień - i to rażących - w procedowaniu bądź rozumowaniu sądu odwoławczego, które w dodatku mogły mieć istotny wpływ na treść orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2017 r., III KK 265/17).

Autor kasacji nie przywołuje żadnych rzeczowych argumentów, które miałyby uzasadnić tezę, że Sąd Okręgowy w Poznaniu naruszył reguły procesu w ten sposób, że uchybienia te były rażące i miały istotny wpływ na treść orzeczenia. Poprzez podniesienie zarzutu naruszenia prawa procesowego, autor nadzwyczajnych środków zaskarżenia w rzeczywistości podjął próbę zakwestionowania ustaleń faktycznych, co w skardze kasacyjnej jest niedopuszczalne.

W tym stanie rzeczy trzeba stwierdzić, że obrońca we wniesionych nadzwyczajnych środkach zaskarżenia w stopniu oczywistym nie wykazał, aby zaskarżony wyrok dotknięty był nie tylko rażącym, ale jakimkolwiek naruszeniem prawa. Konsekwencją tej oceny było oddalenie kasacji, jako oczywiście bezzasadnych.

Wobec uznania kasacji za oczywiście bezzasadne, bezprzedmiotowe okazało się rozpoznanie wniosku w trybie art. 532 § 1 k.p.k. o wstrzymanie wykonania orzeczenia.

[J.J.]

r.g.